

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), štev. 97

Maribor, petek 27. aprila 1928

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Narodna skupščina

BEograd, 27. aprila. Tudi današnja seja narodne skupščine je potekla brez posebnih incidentov. Na dnevnem redu je bilo več manjših predlogov, vendar skupščina vsled zakasnele otvoritve tudi še opoldne ni mogla priti do dnevnega reda.

Pri čitanju zapisnika je posl. Svet. Pribečević protestiral proti opazki v zapisniku, da je bila sprejeta podpora za potresne ponesrečence na Bolgarskem in Grškem na predlog posl. Mihajlovića, češ da se je to zgodilo sporazumno s šefi vseh strank. (Radić: »To je golufija! Kaj bi šele delali, ako bi jih ne kontrolirali! To je očiten falzifikat!«) Predsednik Agatonović je skušal pomiriti Radića, ki pa je nato pripomnil: »S takimi ljudmi bomo morali še drugače postopati. Minister Čeda Radović je bil celih 18 let v Franciji, a se še ni naučil olike.

Predsednik Agatonović je končno priznal upravičenost Pribečevićevega protesta in odredil popravek zapisnika v tem smislu, da je bila podpora potresnim ponesrečencem priznana soglasno in sporazumno s šefi parlamentarnih skupin. Izrazil je obenem svoje obžalovanje, da so tudi beograjski listi prinesli tozadevno popolnoma napačna poročila. (Radić: »Nič čudnega, saj so vsi plačani iz dispozijskega fonda!«)

Sledilo je poročilo verifikacijskega odbora o mandatu dr. Nagyja. Odbor je predlog, da naj se mandat verifika, ker je dr. Nagy pri izpitu dokazal, da obvlada državni jezik. Čeda Kokanović je zahteval, da naj se poročilo postavi na dnevni red, da bi se mogla vršiti razprava. Za svojo osebo je prepričan, da dr. Nagy nima kvalifikacije za poslanca, ker se še v 10 letih ni naučil državnega jezika. Predsednik je ta predlog odklonil, nakar je bil mandat posl. dr. Nagyja verifikan.

Posl. Stjepan Radić je vložil interpelacijo, v kateri zahteva od zunanjega ministra pojasnila o italijanski politiki na Balkanu, zlasti glede carinske unije med Italijo in Albanijo. Dr. Marinković

je izjavil, da bo odgovoril na interpelacijo prihodnji četrtek, poprej pa še povabil k sebi šefe parlamentarnih skupin.

Minister trgovine dr. Spaho je predložil v ratifikacijo konvencijo o zaščiti industrijske svojine in zahteval nujnost, ki je bila tudi priznana. Zakonski predlog pride na vrsto že na prihodnji seji narodne skupščine.

Posl. Ivan Ribar je vložil nujen predlog, da naj se Kastav izloči iz ljubljanske, otoka Krk in Rab pa iz dubrovaške oziroma splitske oblasti, ter se vsi ti trije srezu priključijo primorsko-krajiški oblasti. Predlog je utemeljeval posl. dr. Angjelinović, ki je naglašal, da so bile izvršene pri razdelitvi države na oblasti velike napake, ker se ni dovolj oziralo na obseg pokrajin in število prebivalstva. Tako je med posameznimi oblastmi glede prebivalstva po več stotisoč duš razlike. Revizija zakona o razdelitvi države na oblasti je nujno potrebna, glavne napake pa se lahko popravijo že sedaj. Minister Vujić je priznal nujnost predloga.

Posl. Voja Lazić je vložil interpelacijo glede organizacije invalidskih sodišč. Naglašal je pri tej priliki, da sodišča ne rešujejo invalidskih zadev dovolj hitro, vsled česar morajo invalidi čisto cela leta čakati na prejeme. Minister socijalne politike, dr. Čeda Radović je izjavil, da je tozadevno že sam ukrenil vse potrebno in ustanovil še eno višje sodišče, zaostanki pa izvirajo še od njegovih prednikov.

Posl. Marković je interpeliral radi raznih zlorab v kurilnici v Brodu na Savi in zahteval posebno parlamentarno anketo, da preišče stvar. Posl. Vujić se je pridružil predlogu in naglašal, da prometne razmere v naši državi niso bile še nikdar tako slabe kakor sedaj. Opozarjal je na neko afero, kjer gre za 10 milijonov in na katero je bil minister opozorjen od nekega aktivnega oficirja, vendar ni hotel odrediti preiskave, temveč je skušal afero še potlačiti.

Seja se je ob 13. uri še nadaljevala.

Nenavaden pojav v Bukovini

BUKAREŠTA, 27. aprila. V Bukovini je bil včeraj nenavaden pojav, ki si ga ne znajo razlagati. Opoldne se je nebo nenadoma pooblačilo in končno silno stemnilo. Kmalu nato se je vtil blaten dež v curkih, ki je padal do večera, nakar se je nebo takoj zopet zjasnilo.

Pet milijonov za žrtve potresa na Bolgarskem in Grškem

Že včeraj smo med brzojavnimi vestmi poročali o predlogu, da se dovoli za potresne ponesrečence na Bolgarskem pol milijona dinarjev. O stvari se je razvila kasneje obširna razprava, tekom katere je zlasti posl. Stjepan Radić povdarjal, da se mora naš narod pri tej priliki izkazati velikodušnejšega, skupščina pa manifestirati popolno solidarnost. Skupščina je res nato sporazumno med vsemi skupinami in z viharim ploskanjem soglasno sprejela predlog, da se dovoli skupno 5 milijonov dinarjev in sicer 3 milijone za ponesrečence na Bolgarskem, 2 milijona pa za žrtve na Grškem. Predsedstvo narodne skupščine je potem že včeraj brzojavno obvestilo predsednika sobranja in

predsednika grške narodne skupščine, denar pa bo razdelil Rdeči križ naše kraljevine. —

Kateri pisatelj je najbolj priljubljen v Angliji.

Neka velika angleška tiskovna zaloga je hotela dognati, kateri pisatelj je najbolj priljubljen v Angliji. Na njen prvi poziv, naj čitatelji navedejo nekaj pisateljev, ki so jim najljubši, so mnogi navedli več angleških in francoskih pisateljev, nekateri pa samo par pisateljev, med katerimi je bil po večini Dickens na prvem mestu. Ko se je vprašanje večkrat ponovilo, je zaloga na podlagi tisočerihih odgovorov sestavila sledečo listo najpopularnejših pisateljev za Angleže: Dickens, Dumas, Scott, Stevenson, Thackeray, George Eliot, Kingsley, Charlotte Brontë, Viktor Hugo, Blackmore, Jane Austen in Charles Reade.

Divjaki na svatbi.

Mati je brala svojim otrokom iz neke povesti o afrikanskih divjaki: »... le malo oblečeni so se vrteli in suvali v plesu. Divja gneča je nastala. Sopihali in hropeli so med vrtenjem po ritmu neke divje muzike.« Komaj je mati te stavke prebrala, se je malemu Milanu zasvetilo in vzkliknil je: »Oj mama, to je bilo na poroki tete Klare!«

175.000 brezposelnih v naši državi

ZANIMIVA STATISTIKA INŠPEKCIJE DELA.

Nedavno je izdala Inšpekcija dela ministrstva socijalne politike letno poročilo o svojem poslovanju v letu 1927 v vsej državi. V tem poročilu je marsikaj zanimivega. Iz njega posnemamo, da je bilo v letu 1927 v celi državi zaposlenih 137.491 delavcev v 5074 podjetjih napram 147.304 delavcem v 5662 podjetjih v letu 1926. Prijavljenih je bilo Inšpekciji dela v letu 1927 8149 slučajev nesreč, od teh 135 smrtnih, napram 7058 odnosno 117 smrtnih v letu 1926.

Poročila o delavskih stanovanjih v kolonijah večjih podjetij so ugodna, pač pa so delavska stanovanja v večjih mestih posebej v Zagrebu in Beogradu, zelo slaba in — kakor pravi poročilo — leglo tuberkuloze. Tudi šumski delavci so v zelo slabih stanovanjih. Število tarifnih gibanj se je napram letu 1926. povišalo za 80%, istotako število stavk. Največ stavk je bilo v industrijski panogi: 42. Vsled stavk je šlo za narodno gospodarstvo v zbirno 8.696.134 Din.

Vsled povišanja števila brezposelnih delavcev se je stabilnost nameščenja znatno poslabšala. Na ozemlju naše države je bilo v letu 1927 poleg domačih zaposlenih okrog 12.000 inozemskih državljanov. Število brezposelnih delavcev je v minulim letu zelo občutno naraslo. Po približnih statističnih podatkih je bilo brezposelnih 30 do 35 tisoč kvalificiranih in 130 do 150 tisoč nekvalificiranih delavcev. Zlasti je narasla brezposelnost koncem leta s povečanjem števila proletarija-

ta z dežele. Zaslužek delavcev je bil slab, nameščenje zelo nesigurno. V oči pade veliko število podjetij, ki so ustavila delo, v industriji zlasti parne žage in mlini, kar je vse posledica težke krize, ki je nastopila za dve panogi industrije. Oslabljenje kupne sile konsumentov z ene strani in pomanjkanje cenenih kreditov ter tuja konkurenca z druge strani — vse to je imelo za posledico, da je večina industrijskih panog imela lani zelo težko leto. Mlinska industrija je trpe-la zlasti radi težkoč pri izvozu naše moke. Isto velja tudi za industrijo predelane mesa. Lesna industrija je pa v letu 1927 izšla iz krize še precej ugodno in našla celo nova tržišča v severni Afriki in Ameriki.

V očigled gori navedenim številkam glede brezposelnih delavcev v naši državi se človek prime za glavo, ako čita, kakor smo to imeli priliko pred nekaj dnevi, da se bavi ministarstvo za socijalno politiko z mislijo, dovoliti že v najkrajšem času popolno prostost glede zaposlenja inozemskih delavcev v naši državi. Ali je g. minister res tako slep, da ne vidi ravno sedaj, ko je gospodarska kriza še vedno na vrhuncu, nuje potrebe za zaščito domačih državljanov proti inozemcem? Zakaj nedvomno je, da bomo imeli prvi hip, kakor hitro bo g. minister socijalne politike svojo namero uresničil, v naši državi na desetisoče, zlasti italijanskih, pa tudi drugih inozemskih delavcev, ki bodo našim odjedali kruh.

Slovenka, ki nam ne dela časti

V zagrebškem elitnem hotelu Esplanade so pred nekaj dnevi aretirali 24letno Faniko Ruperjevo, demimondkinjo, s kakršnimi se Slovenci bolj po redko postavljamo. Saj je imela svoje dni Fanika »zvez« z odličnimi osebnostmi a la japonski poslanik Kintous Mušakoji, ki ga je na Dunaju okradla za malenkostno vsoto 130.000 Din. Najelegantnejši hoteli na Dunaju, v Bukarešti in v Jugoslaviji so jo nešteto krat imeli pod svojo streho... Kako so jo v Zagrebu izvozili? Čisto enostavno. Dunajska policija je javila v Bukarešto in Zagreb, da je neka Fany Ruperjeva osumljena tatvine na škodo japonskega poslanika na Dunaju in da živi običajno v Zagrebu ali Bukarešti. Zagrebška policija jo je brez težav izvozila v Esplanade in jo oddala državnemu pravdnistvu. Osumljena je, da je lani oktobra sunila poslaniku Mušakoji v Hotel Imperialu na Kärntnerringu kaseto z najrazličnejšimi dragocenostmi: igle iz platina z bisernimi vložki, zlate okraske, platnaste gumbice z dijamanti, 150 funtov sterlingov in 5000 šilingov. Celokupna škoda japonskega diplomata znaša nad 130.000 Din. Dragocenosti so sicer zasledili pri nekem dunajskem draguljarju in jih vrnili lastniku, a Fanika s tem seveda še ni rešena odgovornosti, tem manj, ker se je dognalo, da je bila Ruperjeva že večkrat zaprta radi tatvine, potepušstva in nemoralnega življenja. V Celju je bila pred leti obsojena na tri mesece ječe radi sleparije, zanimala pa se je svoječasno za njo tudi sarajevska policijska direkcija. — Tudi mednarodna in celo diplomatska karjera slovenskega dekleta!

Nadloga vran v parku.

Ker je letos v našem lepem mestnem parku nenavadno mnogo vran, znanih sovražnic naših prijateljev ptičic-pevk, čijih gnezdec in mladiči niso spomlad nikdar varni pred kljuni črnihov, se je Olepševalno društvo obrnilo na lastnika revirja, da dovoli nekaterim osebam v primernih urah s svincem decimirati kra-kra prebivalce parka. —

O temperaturi strele

Kot mero za določitev temperature strele imamo strel vod. Strel vod so na vrhu pozlačeni, deloma napravljeni tudi iz platina. Platin se topi pri 1700 stopinj. Ker pa strela često raztopi platinske vršičke strel vod, je temperatura strele nedvomno še večja. Neki iz iridija napravljeni strel vod je bil nekoč uničen. Ker ima iridium tališče pri 2.000 stopinjah, ima strela torej tudi večjo temperaturo kot iridium.

Obziren človek

Neki bogat angleški trgovec se je pred potovanjem v Južno Ameriko zavaroval za 100.000 funtov šterlingov. Kmalu po odhodu parnika je prišla žalostna vest, da se je parnik na odprtem morju potopil. Ime trgovca ni bilo med seznamom rešenih potnikov. Štiri tedne kasneje je dobil trgovec brat brzojavko sledeče vsebine: »Rešen, zdrav in živ. Sporočite to moji ženi zelo previdno, da se ne razburi, ker bo treba vrniti zavarovalnino!«

Spominajte se CMD

Sodobna mladinska gibanja pri nas

Mladina je bila vedno pokretnica novih idejnih gibanj. Tudi sodobna slovenska mladost se v tem oziru prav živo giblje. Da je v svojih idejah skrajno brez obzirna in ekstremna, je razumljivo; saj je to znak vsake akcije, zlasti pa še mladinskih pokretov. Med slovenskimi mladimi gre pokretna ideja v glavnem v trojno smer. Na zunanjo se nam javljajo te nove idejne smeri v treh mladinskih revijah: v »Mladini«, oz. »Svobodni Mladini«, »Križu« in »Ognju«.

Skupino okoli »Mladine« tvorijo svobodomiselnih neorganizirani ljubljanski akademiki-filozofi. Začetnik in idejni voditelj tega pokreta je bil rano umrl Srečko Kosovel. Stojijo na brezpogojnem stališču, da smo Slovenci samostojen narod s svojo samobitno kulturo in jezikom. To svoje stališče stopnjujejo do skrajnosti. Brezobzirno kritikujejo naše kulturne in politične prilike. Neozirajo se ne na desno ne na levo trgajo krinke raz obraze naših kulturnih delavcev, naših »družabnih upov«.

V tem oziru često pretiravajo in prav radi zaidejo na opolke steze vse-spolnega kritikovanja; to nam pričajo razne afere z gledališkimi intendanti, uredniki in tudi s svojimi lastnimi bivšimi sotrudniki. Sploh se mi dozdeva, da »Mladina« v tem oziru brezplodno frati svojo energijo in vedno bolj zahaja v vsestransko razdiranje. Idejno stojijo »Mladinci« na stališču skrajnega socializma in brezobzirnega boja proti sedanjemu klerikalnemu družabnemu redu in buržujskemu meščanstvu. V literaturi zastopajo odločno socialno smer.

Druga skupina, katoliško usmerjenih, vendar v ostri opoziciji proti oficijelnim klerikalnim krogom stojećih pokretav, se zbira okoli »Križa«. Križarji so se razvili pod vplivom sodobnega istolmenega nemškega katoliškega pokreta. Žele reformirati in meliorizirati gnile razmere, ki vladajo v cerkvi. Odločno odklanjajo takozvano »politično« religijo. V razmišljanju etičnih in strogo teološko-

dogmatičnih vprašanj se v marsičem oddaljujejo od merodajnega cerkvenega naziranja. Bijejo oster boj proti formalizmu in goli zunanosti v cerkvi. Priznavajo le božje pokroviteljstvo in cerkveno avtoriteto. Verske resnice jim niso le zunanja forma, temveč jih skušajo mistično, s svojim srcem, doživeti. Na zunanjo demonstrirali svoje ideje na svojem lanskem sestanku pri Veliki Nedelji, ki je dvignil v klerikalni javnosti obilo prahu in naletel na ostro reakcijo.

Ozko na Križarje je naslonjena revolucionarna krščansko-socialna mladina, ob »Ognju«, ki izpopolnjuje »Križ« na socialno-idejnem polju. Stoji na stališču brezobzirnega razrednega boja proti kapitalizmu, daširavno tak boj obsojajo ob slovenska škofa v svojih pastirskih listih. Odločno obsoja »Ogenj« oficijelno klerikalno stranko; prav karakteristično označuje njene politične metode: »Imamo politično religijo. Kdor vrže volilno kroglico v pravo skrinjico, je pravoveren in neoporečen. Lahko piše v katoliške časopise... lahko uganja demagogijo in hinavščino... Stranka je najvišji bog in proklet, kdor vanjo ne veruje.« Nadalje povdarja nemogućnost naslombe krščanskega socializma na kako drugo buržujsko, četudi katoliško stranko. Kako motrijo to gibanje oficijelni SLS pristaši, nam prav karakteristično kaže sledeči stavek, s katerim je neki pravoveren klerikalec vrnil poslani mu »Ogenj«: »Če mi še enkrat pošljete ta »list«, — Vas tožim radi razžaljenja časti; kajti jaz nisem ne boljševek, ne heretik, ne revolucionar — ampak čisto pošten človek!« — (Ogenj, 3. št.)

Zanimivo je, da izhajajo glavni pokreti »pri« »Križu« in »Ognju« iz Maribora, kjer so se udeleževali in si utirali pot za svoj pokret v »Stražnjih Ognjih«.

Ali se bodo sodobna mladinska gibanja obnesla in uveljavila v naši javnosti, ali pa bodo ostala zoolj efemernega značaja, bo pokazala bodočnost. —ski.

Mariborski in dnevni drobiž

Predsednik rezervnih oficirjev v Mariboru

Z veseljem se je odzval predsednik osrednje uprave Udruženja rezervnih oficirjev in bojnikov, rezervni peš, podpolkovnik g. Milan Dj. Radosavljevič pozivu in prispeval v spremstvu generalnega tajnika, rezervnega konjiškega majorja g. Bogomirja Bogiča v naše podravsko mesto, kjer ju je v soboto dne 21. t. m. na kolodvoru sprejel celotni upravni in nadzorni odbor. Na svečani seji, ki se je vršila še isti večer v društvenem lokalu, je g. Radosavljevič upravnemu in nadzornemu odboru natančno obrazložil delo osrednje uprave v kulturnem, nacionalnem in materijalnem oziru. Članom odbora, ki so izvajanju z zanimanjem sledili, se je še bolj utrdilo prepričanje, katerega so imeli že dosedaj, da je sedanja osrednja uprava vedno in ob vsaki priliki na svojem mestu ter da razume svojo nalogo v vsakem oziru.

Na članskem sestanku, ki se je vršil v nedeljo dne 22. t. m. v mali dvorani Narodnega doma, je zopet tolmačil g. Radosavljevič čez sto glav broječemu članstvu v skrbno naštudiranem, skoro dve uri trajajočem govoru pomen in delo Udruženja rez. oficirja i ratnika za našo državo. Člani so predavatelju z občudovanja vredno pozornostjo sledili in mu ob koncu govora viharno ploskali. V kratki debati, ki se je nato vršila, so člani le izražali g. predsedniku osrednje uprave popolno zaupanje. Ko je predsed. pododbora tovariš Perhavec zaključil sestanek, se zahvalil g. Radosavljeviču za ves njegov trud in mu izrekel v ime celega odbora popolno zaupanje, ni hotelo navdušenja biti konec. Predsednik g. Radosavljevič je moral še enkrat spre govoriti. Zahvalil se je članstvu za burne ovacije in ga z lepimi besedami bodril, naj vztraja še nadalje na že začeti poti kot mrtva straža na severo-zapadni meji naše domovine.

Popoldne sta delegata nadaljevala pot v Varaždinu. Ob slovesu na kolodvoru, katerega se je zopet udeležil v celoti upravni in nadzorni odbor v spremstvu številnega članstva, sta gospoda Radosavljevič in Bogič zatrijevala, da se nista nadejala, da bo ideja UROIR v Mariboru tako globoko vzkliła. —

Iz carinske službe.

Iz Maribora v Gederovce je premeščen carinik g. Dušan Krstić, v Kotoribo pa carinik g. Esad Ribić iz Ljubljane. —

Volitev upravnega odbora Mestne hranilnice.

Danes se bo nadaljevala pretekli četrtak prekinjena IV. redna seja mariborskega občinskega sveta. Kot nova točka so na dnevnem redu današnje seje volitve članov v upravni odbor Mestne hranilnice. Ministrstvo je namreč odobrilo nova pravila Mestne hranilnice, ki določajo, da voli celotni upravni odbor mariborski občinski svet po čistem proporciju. V upravni odbor je izvoliti 18 članov, volitve se vrše po listah. Na današnji seji izvoljeni upravni odbor se bo konstituiral že prihodnji teden, izvolil ravnateljstvo Mestne hranilnice ter prevzel posle od sedanjega gerenta. —

Vprašanje Park-kavarne.

Kakor znano, je mariborska mestna občina v smislu svoječasne pogodbe zahtevala izpraznitev Park-kavarne. Včeraj je mestna občina res že prevzela poslopje. Sedaj pa postane seveda zopet aktualno vprašanje, kaj naj se naredi iz tega poslopja. Pojavila se je že cela vrsta predlogov in načrtov. Med drugimi je bila na torkovem občnem zboru Opleševalnega društva izražena želja, da naj bi se uredil v tem poslopiju rastlinjak in uporabil tudi predvrt, tako da bi imeli v mestnem parku botaničen vrt, ki bi postal polagoma prava atrakcija za naše občinstvo. Obstojajo pa, kakor že omenjeno, še drugi predlogi in je odločitev v rokah občine. —

Cestni policijski red

je določilo, ob katero se prebivalstvo najbolj spotika. Eni ne znajo voziti, drugi hoditi in tako ni dneva brez večjega števila policijskih prijav radi takih prestopkov. Danes n. pr. jih je bilo 14 — med njimi so tudi kolesarji po parku in po drevoredih. —

Iz mestnega avtobus-prometa.

Za časa vojaške kontrolne komisije, ki se bo vršila v nedeljo na Teznu, bo vozil 26 sedežni mestni avtobus od Glavnega trga na Tezno in obratno od 7. naprej. Vozna cena Din 3.—. — Vožnja v št. II se omeji dne 30. t. m. in bo vozil avtobus od tedaj dopoldne in popoldne samo ob sobotah, nedeljah in praznikih. Vozni red se izpremeni že v nedeljo 29. t. m. v toliko, da odhaja avtobus iz št. IIja namesto ob 18. šele ob 19. uri. — Na križišču Frankopanove in Ruške ceste se otvori z današnjim dnem zasilno avtobusno postajališče. —

Nov odvetnik v Mariboru.

V današnjem Uradnem listu razglašajo odvetniška zbornica, da je od 19. tm. vpisan v imenik odvetnikov s sedežem v Mariboru g. dr. Novak. —

Ljudska univerza v Mariboru.

Danes, dne 27. aprila, ob 8. uri: Srbska moderna lirika. Predava g. prof. Ribarič. —

Potovanja v južno Srbijo.

Trgovci, trgovski agenti in potniki, ki potujejo iz različnih vzrokov v južno Srbijo, posebno pa v Prizren, se opozarjajo, da se imajo vedno zgledovati pri tamkajšnjem sreskem poglavarju, kjer se jim bo na podlagi izpravnih dokumentov odobrilo delovanje in bivanje v istem srezu. V to svrhu se opozarjajo oni, kateri potujejo v južno Srbijo, da si nabavijo, če že nimajo osebnih dokumentov, izkaznico pri mariborskem policijskem komisariatu — uradu za potne liste, da ne bi imeli v istih krajih keke neprilike. —

Naši peki in 1. maj.

Glasom sklepa »Pekovske zadruge« in pomočniškega odbora se 1. maj praznuje. Občinstvu priporočamo, da si preskrbi pecivo za torek že v ponedeljek.

Bolniki na cesti.

Včeraj se je od boleznih in oslabelosti zgrudil na cesti 60letni Gašpar Župančič, doma iz Rogatca. Rešilna postaja je bolnega reveža, ki ni imel pri sebi niti belice, odpremila v bolnico, kjer pa ni našel prostora. Ker ni preostalo drugega, so mu dali streho v policijskem zaporu. Malo poprej je pa na ulici onemogel neki pravkar iz bolnice odpuščen, nad 50 let stari bolnik. Ta je imel več sreče. Koga je rešilna postaja odpeljala v bolnico, se je zanj še našel prostor. Za na ulici onemoglega reveža bi se na vsak način moralo najti začasno zavetišče, da ne bo policijski zapor zadnje prebežališče. —

Mnogo obetajoč cvet

ulegne postati sčasoma komaj 10letni Alojz K., ako se ga ne bo takoj spravilo na pravo pot. Pred nekaj tedni so ga našli na ulici v Mariboru vsega zapuščenega ter oddali policiji. Tam je izpovedal, da je vojna sirota, da se mu je mati ponesrečila in umrla pred nekaj dnevi ter da je tako ostal prepuščen samemu sebi s 6 brati in sestrami, ki so se vsi podali po svetu. Oddan je bil v začasno oskrbo v dečji dom, kjer so se pa zdele upravitelju njegove izpovedbe dokaj sumljive. In res, kmalu je ugotovil, da je dečko navedel napačno ime in vse podatke o baje umrlem očetu itd. Izkazalo se je, da ima očeta, ki je živ in zdrav, da stanuje v Krčevini z obilno rodino, pač pa da ima otrok mačeho, ki z njim baje zelo grdo postopa. To je tudi dovedlo dečka, da je pobegnil z doma. V dečjem domu se je prav zadovoljno počutil, a včeraj ga je lep solinčnik pomladanski dan izvalil v prosto naravo in tako je iz šole grede popihal namesto v zavod, v naravo. Dečko je rdečelas, ima novo močno izdelano »Karo« obušalo, rumenkaste štajerske hlače in žametast suknjič. Ker se klati gotovo v mestu ali bližnji okolici, naj ga vsakdo, ako bi se kje zgledal, takoj prime in odda najbližji varnostni postaji, ki so o njegovem pobegu itak obveščeni. Zanimivo je, da je na sličen način pobegnil od doma pred šestimi leti njegov sedaj 17letni brat, bil oddan v dečji dom, zatajil svoje in pozneje navajal kot vzrok pobeга slabo ravnanje od strani mačeha. Deček, ki je bil vzgojevan nato dalje časa v zavodu, je danes nekje v službi in pošten fant.

Uganka.

Kako se človek dandanes najceneje obleče?? (Rešitev v eni prihodnjih števil)

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 27. aprila. Zaprt. —
Sobota, 28. aprila ob 20. uri »Rigoletto« ab. B. Kuponi.
Nedelja, 29. aprila ob 20. uri »Bajadera«.

Gostovanje ge. Poličeve. Navadne cene. Kuponi. Zadnjikrat.
Gostovanje ge. Poličeve v Mariboru. Priljubljena ljubljanska operetna primadona ga. Štefica Poličeva gostuje v nedeljo, 29. aprila zvečer v mariborskem gledališču v eni svojih najbolj uspelih kreacij v naslovni vlogi operete »Bajadera«. Ker bo to menda edino letošnje gostovanje v opereti, opozarjamo prav posebno na to predstavo, ki bo po vrhu še zadnja te lepe operete.

Posvetovalnica za izbiro poklica

Že predlanskim je mariborska borza dela polagala posebno važnost na vprašanje ureditve vajeniškega naraščaja s pomočjo posebne vajeniške poklicne posvetovalnice. V to svrhu je stopila v stik z mariborsko mestno občino, da se na črt oživotvori.

Na skupni anketi zastopnikov Borze, šole, industrije, zdravstvene oblasti in mestne občine se je sklenilo, da se otvori pri borzi dela poklicna posvetovalnica za vajence. Namen posvetovalnice je, posredovati vajencem delo, zlasti pa prav inkapalizirati naš vajeniški naraščaj, da se omeji sedanja prenatrpanost v gotovih tradicionalnih poklicnih kategorijah, dočim nam primanjkuje delovnih sil v drugih novih industrijah, ter izbirati za vsakega novega vajenca njegovi fizični in duševni pripravnosti primerni poklic, naslanjajoč se pri tem zlasti na izkaze šole, ki jo je vajenec pohajal, na zdravnikov pregled, itd. Doselej je uspelo zaposliti na tej osnovi nekaj vajencev. — dovršeno organizirana ta posvetovalnica pa še ni, ker posluje zaenkrat samo pri borzi dela, dočim bo treba pritegniti k stvari tudi industrijske, obrtne in druge

organizacije. Inicijativa je v fazi razvoja in se bo tekom leta 1928 gotovo dovršila, zaenkrat je vsaj borza dela začela v tej smeri praktično delovati.

Vprašalne, oziroma evidenčne pole sestoje iz treh delov. V prvem so rodbinski podatki in navedbe, kje se je vajenec šolal in morebiti že iskal poklic. Drugi del daje pregled njegovih šolskih uspehov, tretjega pa izpolni zdravnik. Podatke drugega dela potrdi šolsko vodstvo in razredni učitelj.

Povišanje obč. doklade na najmarine od lokalov.

Mestni občinski svet mariborski je v svoji seji dne 19. aprila sklenil: Občinska doklada na najmarine se od lokalov, ki so bili 1. junija 1914 stanovanja, podvoji. Povišek se steka v gradbeni sklad. V smislu obč. reda za mesto Maribor se sklicuje na dan 9. maja od 8. do 12. ure v mestni posvetovalnici skupščina volilcev, da glasujejo, ali se naj gornji sklep predloži v odobrenje oblastnemu odboru mariborske oblasti. Glasovanje se vrši z »da« ali »ne«, pri čemur se neudeleženci skupščine smatrajo zadovoljnim s sklepom občinskega sveta. Večina glasov vseh upravičenih volilcev je odločilna.

43 milijonska zapuščina.

Že lani je vzbudila v naši državi veliko senzacijo vest, da je hrvatski bogataški izseljenec Sarg v Zedinjenih državah zapustil vse svoje ogromno premoženje svoji rojstni občini Milni na otoku Braču v Dalmaciji. Njegova zapuščina je bila prodana za 170.000 angleških funtov, ali v naši valuti 43 milijonov dinarjev. Toda občina Milna je prejela samo 25 milijonov, dočim je bil ostanek pridržan za honorarje, pravne stroške itd. Vrh tega je bilo na račun raznih izdatkov uporabljenih od nakazanih 25 milijonov še 18 milijonov, tako da je od velike zapuščine ostalo pravzaprav samo 7 milijonov. Kakor poročajo zagrebški listi, je odredil sedaj splitski oblastni odbor strogo preiskavo in več prizadetih oseb tudi že suspendiral. —

Iz francoske volilne borbe

IDILA V POLITIČNI PROZI — VOJNI INVALID — SLEPEC KOT KANDIDAT

V splošnem — ali kakor celo mnogi trdijo — pravzaprav politika ni lepa stvar. Čustva v politiki ne pridejo na svoj račun. Vsaj sentimentalnosti politika ne pozna. Radi tega je še posebno gniljiva scena, ki se je pred nekoliko dnevi odigrala v francoskem volilnem boju. Kot kandidat je nastopil slepi vojni invalid. To je Scapini, odvetnik. Slepi vojni invalidi so ga izbrali za predsednika svoje organizacije in pregovorili so ga tudi do tega, da je sprejel kandidaturu poslanca. Lista, na kateri kandidira, je postranska stvar.

Že s to kandidaturo je prišlo nekaj čustvenega v prozaično politiko in volilno borbo. Francozi imajo namreč to lepo lastnost, da cenijo vojne žrtve ter jih obdajajo z visoko čustvenim kultom. Nekaj posebnega, človečansko visokega je bil pa shod, na katerem se je tik pred nedeljskimi volitvami slepi kandidat predstavil volilcem. Obiležje tega shoda se je od drugih razločevalo le v toliko, da so se tu pa tam videle manjše skupine ljudi brez rok in brez nog, s strašnimi brazgotinami po obrazu — same vojne žrtve. Med reditelji s posebnimi znaki so bili tudi invalidi in celo slepci. Naenkrat se je pojavila pri vходу visoka postava mladega moža, ki je obdan od par prijateljev, sigurnih korakov stopil proti govorniški odru. To je kandidat Maitre Scapini. Ali je res slep? Skoraj neverjetno. Vsi imajo vtis, da jih objema njegov veliki odprti pogled. Oni, ki vedo, da je res slep, občutijo, da moža veseli, če drugi ljudje ne vidijo njegove krute nesreče. Ob medključih se vedno hitro obrne v pravo smer ter odgovarja. Njegovi odgovori so duhoviti, celo šaljivi. Kdo bi si mislil, da je to slepec, nesrečnež vseh nesrečnežev!

Ves shod in nastop slepega kandidata

je pa dokazal, da so volilci z njim veliko več pridobili, kot z mnogimi kandidati, poslanci in državniki, ki najboljše vidijo. Scapini vidi več nego mnogo zdravih. Poln je notranje luči in to luč daje v največji meri tudi drugim. Nobeni stranki ne pripadam — je dejal — bom pa za vse, kar je resnično, pravično in koristno, pa naj si bo predloženo od leve ali od desnice. — Pri teh volitvah so Francozi itak strankarstvo močno potisnili v ozadje, slepi kandidat pa ne trpi niti malih ostankov strankarskega obiležja. Slepa žrtev vojnega divjanja se noče vtopiti v slepi strankarski pokorščini in politiki.

In vojna? Kaj pa mislite glede vojne? — so ga vprašali. Tedaj se je pa njegova vitka postava mahoma vzravnila, desničja je šinila navzgor in glas kandidata je razodeval najstrašnejše slike, ki jih je zopet gledala njegova duša, ko je dejal: »Preveč dobro poznam vojno in vse njene grozote! Vojna je zlo, najstrašnejše zlo, nikdar več vojne! ...« Te kratke, iz dna duše izrečene besede so zalegle več, kot vsi dolgi pacifiistični govori raznih državnikov. Sledilo jim je grobno molčanje, potem pa navdušeno odobravanje.

Veliki množici je postal v tem trenutku slepi kandidat Scapini najsvetlejši primer človečanske zvestobe in miroljubnosti. Nihče ni dvomil o resničnosti vseh njegovih besed in nihče mu ni pripisoval niti trohice one dvojezičnosti, ki se v splošnem po krivem ali po pravem razume pod politiko. Po shodu so bili vsi prepričani, da bo slepi poslanec Scapini v zbornici boljše videl, kakor večina zdravih, od vojne v vsakem oziru nepoškodovanih tovarišev. Nastop slepega kandidata je tudi mnoge pripravil do tega, da so začeli kritično gledati na one kandidate, ki kakor risi gledajo in prežijo na svoje koriste, dočim so za vse drugo slepi.

Drsalni čoln — prometno sredstvo v bodočnosti

Pri vseh prometnih sredstvih opazujemo v toku razvoja, da stremijo za tem, da dosežejo čim večjo hitrost. V ladijski tehniki so poizkušali do najnovejšega časa doseči večjo hitrost potom zvišanja strojnih naprav in potom več vodnih vijakov. Toda upor vode, ki se s hitrostjo večja, stavlja tem stremljenjem velike meje. Ogromne strojne naprave so potrebne, da se oceanski parnik giblje s hitrostjo 40 km na uro. Toda graditelji ladij so tudi nedostatek vodnega upora odpravili in sicer potom sledečega principa: ako zalučamo ploščat kamen po vodni gladini, opazimo, da dolgo časa drči po površini. Po tem principu je nastala ideja drsalnega vodnega čolna (Gleitboot — Hydroglisseur). Drsalni čoln se razlikuje od navadnega vodnega ali motornega čolna prvič v obliki. Drsalni čoln ima ploščato dno in se potopi pod vodno površino le nekoliko centimetrov. Gonilna sila je eksplozivski motor (benzin, v novjšem času nafta — Diesel) ki pa ne žene vodnega vijaka, ker drsalni čoln je premalo pod vodo, ampak potom zračnega propelerja, kakoršne vidimo pri zrakoplovih. Ko se začne vrteti zračni vijak, potegne zračna struja čoln naprej in dvigne istočasno čoln nekoliko kvišku, kar zmanjša vodni upor. Uporaba vodnih drsalnih čolnov se omejuje na reke, večje potoke in jezera. Tudi jezera, ki imajo bogato vegetacijo vodnih rastlin, so primerna za drsalni čoln, ker se isti potopi le nekoliko centimetrov pod vodo in nima vodnega vijaka. Kjer motorni čoln radi plitvine ni več uporaben, ga še vedno lahko nadomestuje drsalni čoln. Glavni delež v razvoju drsalnega čolna imata Francija in Amerika. Eden prvih graditeljev tega čolna je Italijan Formanini, ki je l. 1906. zgradil drsalni čoln v obliki torpeda, je rabil za pogon dva bencinska motorja po 70 KS. V letu 1914. je bila v Franciji tekma za te čolne, da se pospeši njih razvoj. Brata Farman v Parizu sta zgradila najhitrejši hydroglisseur na svetu, na katerem je pilot Fischer l. 1924. postavil svetovni rekord s 140 km na uro. Veliki drsalni čoln za potniški promet bo v kratkem času vršil vodni promet na Reni in Donavi. Na krov bo vzel 50 oseb in gonilna sila mu bo 300 K.S., motor na nafto, ki bo razvijal hi-

trost 60 km na uro (kot osebni vlak!) Ta čoln se potopi le 20 cm pod vodno gladino. Avstrijska Binnenschiffahrts-Aktien Gesellschaft otvorila promet po Donavi z Dunaja preko Budapešta do Beograda. Vožnja od Dunaja do Beograda bo trajala 12 ur. Drsalni čoln bo v krajih, kjer so reke plovne, prometno sredstvo, ki bo igralo zelo veliko vlogo v bodočnosti.

Spor radi Hamletovega groba

Mirno dansko mesto Helsingör je imelo nedavno senzacionalno pravdo, do katere je prišlo tako-le: Organizacija turistov tega mesta je dala mestni občini 4.000 kron za olepšavo groba princa Hamleta. Mestni očetje so takoj, ko so zvedeli za votiranje te vsote, dali preurediti zapuščen grobnico po Shakespearu tako slavnega princa. Ko je bil grob že očiščen in urejen, se je pa turistovsko društvo v miru razšlo, ne da bi poprej občina vnovčila nakaznico v znesku 4.000 kron. Občina je zastopnike razpuščenega društva tožila za povrnitev stroškov, ki so nastali z ureditvijo grobnice. V odgovor na tožbo so zastopniki razpuščenega društva izjavili, da je bilo vse samo šala, ker so vsi bivši člani prepričani, da v Helsingöru sploh ni pokopan pravi Hamlet. Sedaj so pa vzrožili mestni očetje ter vložili novo tožbo radi žalitve mestne uprave, češ, da se ji podtika lahkovernost in celo sleparija, ko se trdi, da časti nekaj izmišljenega ali krivega mesta pravega in pristno Hamletovega. S to tožbo na sodišču niso vedeli kaj početi. Prvo so pa razsodili tako, da morajo nasledniki turistovskega društva plačati občini nekaj obljubljenih 4.000 kron. Občinski odbor pravi, da je pristnost Hamletovega groba s tem sodnijsko potrjena, nasprotniki pa trdijo, da o tem ni niti govora. Najbrž bodo sledile razne tožbe iz hudih debat, ki se sučejo okrog vprašanja, ali je grob Hamletov v Helsingöru pristen ali ne.

Dohodki Monte Carla.

Po letnem poročilu igralnice v Monte Carlu odpade na akcije od 500 frankov dividenda 725 frankov. Dividende se od prejšnjega leta niso spremenile. Dohodki so pa bili v dobi od 1. aprila 1927 do 31. marca 1928 manjši, nego dohodki leto poprej. Znašali so 152 milijonov, prej pa 161 milijonov. Čisti dobiček je znašal približno 98, sedaj pa 91 milijonov.

Sport

Čakovački SK — SK Železničar

V nedeljo dne 29. t. m. bo gostoval v Mariboru znani Čakovečki sportski klub, ki odigra ob 15.30 v ljudskem vrtu prijateljsko tekmo s tukajšnjim SK Železničarjem. SK Čakovec razpolaga s hitrimi in prodornimi igralci, med katerimi se posebno odlikuje desno krilo, leva zveza in levi branilec, ki je igral že reprezentančno za zagrebški podsavez. Da so Čakovčani nevaren nasprotnik tudi močnejšim klubom, pričajo porazi vseh mariborskih klubov v Čakovcu. Tako je podlegel jeseni ISSK Maribor, za veliko noč SD Rapid in zadnjo nedeljo SK Železničar. Vsi mariborski klubi so zvrčali krivdo za poraz na tamkajšnje sodnike. V kolikor so bile te pritožbe upravičene, bo pokazala nedeljska tekma. Vsekakor pa je z ozirom na to, da bodo Železničarji napeli vse moči, da se revanžirajo za poraz zadnje nedelje v Čakovcu in ker nastopijo pojačani z nekaterimi novimi močmi, pričakovati, da bo tekma nudila zanimiv in lep šport. Nekaj poslednjih rezultatov v Čakovcu: Čakovec—Rapid 4:3 in 4:2, Čakovec—Maribor 3:0, Čakovec—Železničar 4:0, Čakovec—Gradjanski Zagreb 2:1.

Sodniška sekcija ZNS službeno.

V nedeljo bo sodil naraščajsko tekmo Železničar—Svoboda g. Marinič, tekmo zagrebških dijakov z naraščajem ISSK Maribora g. Vesnaver in tekmo Čakovečki SK—SK Železničar g. Mohorko.

HAZENA.

Laskavo priznanje hazenašici ISSK Maribora. Danes opoldne so se odpeljale hazenašice HSK Concordije iz Zagreba na daljšo turnejo v Češkoslovaško, kjer bodo igrale v Pragi in Zlinu z naimočnejšimi družinami, pa tudi v provinci z mnogimi mlajšimi klubi. Ob tej priliki je vredno zabeležiti, da se je naš prvi oficijelni državni prvak Concordia večeraj brzojavno obrnil na igralno ISSK Maribora g. Danuško Vodebovo, se-li ne bi hotela udeležiti te turnee, o kateri piše že nekaj časa sem ves češkoslovaški tisk, in nastopiti za Concordia v napadalni vrsti. Kolikor smo obveščeni, je morala naša igralka, iz študijskih razlogov odgovoriti žal negativno na laskavo ponudbo. Slučaj sam pa nam in vsem merodajnim krogom pove več kot cele kolone kritik klubovega dela: dokler ima ISSK Maribor tak material v svoji hazenski družini, da ga vabijo prvaki države na turnejo v državo, kjer je hazena doma, je naravnost greh zanemarjati damski sport in mu ne posvečati tisto pozornost, ki jo zasluži, ne le vrlo sposobne igralke in klub, temveč naše mest osplo.

ISSK Maribor — hazenski odsek.

V nedeljo ob 11. se bo vršila trening tekma med prvo in drugo družino. Igralke prve družine nastopijo v prekrivenih črno-belih dresih. Postava je razvidna na oglasni deski odseka.

Ilirijanska družina v Zagrebu. Pojutrišnjem gostuje prvak Slovenije, družina Ilirije v Zagrebu pri hazenašicah Akademkega Sportnega kluba.

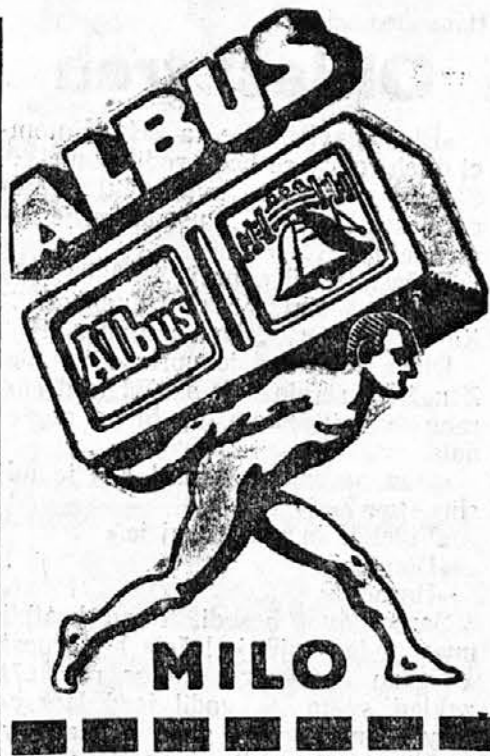
SK Mura—SK Ptuj 15:4. Pri nedeljski hazenski tekmi med gornjima družinama v Murski Soboti so podlegli gostje po lepi igri v razmerju 15:4.

Za tekmo Gradec—Zagreb.

ki se odigra pojutrišnjem v Gradcu, je postavljeno naslednje moštvo Zagreba: Mihelčič; Gmajnički, Mantler; Hitrec, Premierl, Kunst; Babić I, Hitrec, Leinert, Pavelić II, Babić II. Lani so Zagrebčani v Gradcu zmagali 3:2, doma pa bili tepeni od Gradčanov 2:1. Letos pravijo Gradčani, da bo zelo častno za nje, če se jim posreči premagati Zagreb.

Novotarija v srednjeevropskem pokalu.

V naših sportnih krogih je vzbudilo največje iznenadenje poročilo, ki je pripelo te dni z Dunaja, da bo smela Jugoslavija kakor tudi Rumunska tekmovali v Mitropa cupu samo z enim moštvom, in sicer s prvakom države. Stvar se bo razpravljala še 1. majnika v Pragi, kjer bo zastopana tudi naš JNS. V slučaju, da se gornji načrt uresniči, bo moral Gradjanski odigrati z zmagovalcem pojutrišnje tekme BSK—Hajduk še eno tekmo in končni zmagovalac bi nas zastopal v borbi za srednjeevropski pokal.

Sokolstvo

Društveni nastop Sokola v Mariboru.

Dne 20. maja priredi Sokolsko društvo v Mariboru svoj vsakoletni društveni nastop. Prireditelj se bo vršila na društvenem letnem telovadišču. Vsa narodna društva prosimo s tem, da se s svojimi prireditvami ozirajo na ta naš dan.

Pozivamo vse članstvo, naj se udeleži v nedeljo dne 29. t. m. sprejema češko slovaških železniških uradnikov, ki prispejo z brzovlakom ob 13.53 v Maribor. Brate Čehoslovake pozdravi naše društvo po deputaciji v kroju s praporom. Ostalo članstvo v civilu z znakom. Zbirališče članstva na peronu postaje Maribor, Glavni kolodvor ob 13.30. — Odbor Sokolskega društva v Mariboru.

Žena, njena starost in moč

Tako cerkev, kakor tudi državljanski zakoni poznajo mnogo, morda še preveč razlogov za ločitev zakona. Seveda pa niti eden niti drugi ne morejo že vnaprej videti vse slučaje, ki jih prinaša raznovrstnost življenja. Te dni je imelo sodišče v Lipskem priliko, da je razpravljalo o nenavadnem slučaju ločitve. Ko se je namreč Katarina Weiler poročila v svojim 35letnim zaročencem Kurtom Leibmanom, mu je svečano izjavila, da je stara 26 let, čeprav je bila pravzaprav že 30. Izvršila je torej po vseh pravilih najmanjši delikt, ki ga more ženska izvršiti: »pomladila« se je za 4 leta. Toda Kurt tega delikta ni vzel tako lahko. Oženil je 26, ne pa 30letno Katarino. In čim je dognal za pravo starost svoje žene, je takoj vložil tožbo za ločitev zakona. Vrhovno sodišče v Lipskem je upoštevalo razloge prevaranega moža in privolilo v ločitev, vrh tega pa je še ovadilo Weilerjevo radi prevare.

Razbojniški sindikat

Pravzaprav se ne bi smel nikdo čuditi, da imajo v Ameriki, državi sindikatov in trustov, tudi razbojniki svoj sindikat. Nedavno je policija v Čikagu odkrila tak sindikat. Našla je neki prospekt, s katerim bi se moglo ponajati tudi najbolj ugledno delničarsko društvo. Ustanovljeno je bilo namreč ugrabljanje težkih milijonarjev, glede na odkupnino pa je bila stvar urejena tako, da so se mogle izdajati tudi akcije, ki so bile seveda zelo drage. Razbojniki so delali na sledeči način: Odvedli so kakega milijonarja z avtomobilom, seveda z zavezanimi očmi. V neki samotni koči se je potem izvršil posel. Razbojniki postopajo popolnoma poslovno. Zahtevajo najprej do 100.000 dolarjev, končno pa seveda popuste na eno desetino. Imeli pa so pri tem to nesrečo, da so bili zaloteni in jim je sodnija preskrbela uradne prostore v sodnih zaporih.

Najstarejši človek na potu v Ameriko.

Saro Aga, 150 let stari Turk, je angažiran od nekega ameriškega podjetja, da prepotuje vso Ameriko. Ta Metuzalem je sedaj sluga na carigraskem magistratu in se še dobro spominja Napoleona. Njegov vnuk je star že 81 let.

Hans Dominik:

Oblast treh

»Blagoslovljena je ta hiša. Potomci dveh rodov se bodo rodili v njej... Skrbite zanje!... Čuvajte jih!... Bodočnost prinašajo... usoda jim je namenila moč...«

Počasi je šel naprej...

»Diana! Kaj je rekel Indijec?... Kaj je mislil?... Dva potomca?«

Diana Maitland je uprla oči v tla. Z nežno kretnjo ji je skušal lord Horace dvigniti glavo, da bi ga pogledala.

»Dva potomca! Diana! Kaj je mislil Atma?«

»Videl je in vedel, kaj je.«

»Diana!«

»Horace!«

Samo dve besedi, dvoje kratkih imen, toda v njih je ležala bodočnost.

Nežno in skrbno, kakor najdražji zaklad sveta, je vodil lord Horace lady Diano v rodni grad Maitlandov.

V tretjič je udarila usoda dr. Glossina. Zaničevan, brez moči in sredstev je moral zapustiti Združene države. Prepozno je spoznal, da je čas metod in morale nasilja minul, da so bili na krmilu vlade ljudje z drugačnimi nazori.

Vzeli so mu moč, v kateri je živel 20 let in brez katere se mu je zdelo nemogoče živeti. Milijoni, ki si jih je pridobil v teh letih moči, so mu bili odvzeti. Samo toliko mu je še ostalo, da je lahko živel, ne da bi mu bilo treba prosjačiti pri Angležih.

Tak se je vrnil v Anglijo v jutru po oni burni noči, ko so ga izgnali ogorčeni patrioti iz Washingtona. Samo eno čustvo ga je še vezalo na življenje. Njegova strast do Jane Bursfeldove.

Jana je živela v hiši Maitlandovih. Ali bi se naj zdaj pokazal tam kot zaničevan begunec? Ali naj bi stopil pred lorda Horace in zahteval nazaj deklé, katero mu je dal v varstvo kot svojo nečakinjo?

Vsa ta vprašanja so bila kočljiva. Premnogo se je zgodilo od dneva, ko je Jane zapustil na Maitland Castlu. Nastopila je skrivnostna oblast, ki bi bila zrušila diktatorja tudi brez Glossinove pomoči. Ta okoliščina bo gotovo zmanjšala angleško hvaležnost.

Hitro se je bilo treba odločiti. Istega jutra, ko je bil Soma Atma v Maitland Castlu, je došel tja tudi dr. Glossin. Ker je dobro poznal park, se je po stranskih potih lahko neopaženo približal gradu. Njegov načrt je bil tako enostaven, da bi ga mogel ob vsaki drugi uri z lahkoto izvršiti. Neopažen priti do Jane, doseči zopet nekdanji vpliv in zapustiti z njo park. In potem z njo takoj proč. Daleč iz Anglije v kako tujo deželo, kjer bi dr. Glossina ne poznali, v kateri bi z Jane še vedno lahko živel z ostanki nekdanjega bogastva.

Dr. Glossin je prihajal vedno bližje gradu. Ozka vijugasta pot je vodila k paviljonu. Od tu je vodila širša pot k bukvi, pod katero je sedela Jana.

Očaran je dr. Glossin obstal in se za-

gledal v lepo sliko. Bil je na cilju svojih želj.

Oprezno se ji je hotel približati. Izvršiti načrt in spraviti Jane pod svojo oblast.

Od nekod so se slišali glasovi in bližajoči koraki. Korak za korakom se je moral umakniti nazaj, da se za drevjem pri paviljonu skrije pred bližajočimi.

Videl je lorda Horaca, ki je prihajal po potu iz gradu. Ob njegovi strani moža z bronasto kožo. Moža, katerega je poznal od afere v Sing-Singu, in katerega se je od nesrečnega konca R. F. c. 2. z grozo spominjal.

Atma je sam pohitel k Jani.

Glossin je odprl vrata v paviljon in jih za seboj zaprl. Tema je bila v prostoru. Okna so bili zastrta in le tu in tam je uhajala skozi špranje v paviljon svetloba.

Dr. Glossin je stopil k oknu in skozi špranjo opazoval, kaj se godi v parku.

Videl je, kako je Atma Jane objel. Opazil je z očmi zdravnika, da je Jane v blagoslovljenem stanju. Opočel se je in sesedel na vrtno klop. Zadnje upanje, ki ga je še vezalo na življenje, mu je bilo odvzeto. Jana je bila zani izgubljena. Drugemu, osovraženemu bo dala potomca in dediča.

Videl je, da je čas za konec.

Leta in leta je dr. Glossin računal z možnostjo in celo potrebo prostovoljne smrti. Vse načine bega iz življenja je dobro preudaril ter si nabavil tudi vsa sredstva.

Nabavil si je strupe, ki trenutno in brez bolečin učinkujejo, narkotična sredstva, ki potom prijetnega spanca vodijo v smrt. Nenadni padec, izgnanstvo in beg, vse to mu je pa odvzelo tudi ta sredstva. Ostalo mu je samo malo strelna orožje, katero je nosil vedno seboj in katero je že sprožil na Silvestra. To orožje je izvlekel ter v naglem sklepu nastavljal na svoja prsa.

Strel je zagrmel po malem prostoru. Glossinovo telo se je sesedlo, stegnilo ter padlo s klopi na kamenita tla...

V istem trenutku, ko je vstopil Atma.

»Ura je odbila.«

Atma je to izgovoril s tihim glasom, ko je telo umirajočega položil na klop.

Lahno je pogladil umirajočega preko senc in oči in kri iz prsne rane je vrela počasneje ter se končno ustavila.

Samo v dolgih presledkih je padala kaplja za kapljo na tla. Kakor v snu in v oblakih se je ranjencu vračala zavest. Pred zaprtimi očmi so se mu vrtele razne prikazni.

Cyrus Stonard, katerega je izdal, je stal pred njim ter gledal nanj z zaničevanjem. Naenkrat se je pa spremenil v postavu Williama Bakera, ki se je tudi obrnil proč z enakim zaničevanjem.

Vedno več je bilo teh prikazni, ljudi, katere je dolga leta preganjal in pobijal, izdajal in uničeval. Dvigali so se iz megle, ga pogledali in zopet izginili.

Dr. Glossin je skušal premagati podobne sanj. Z obupnim naporom je skušal misliti:

»... Slabo sem se zadel... Žila zastaja... Blodnje bližajočega konca...«

Misli so pregnale prikazni. Vse očitajoče postave so izginile. Samo motna, blede megla mu je še ostala pred očmi.

Čas je potekal. Umirajoči ni vedel, ali so sekunde, ali dolga leta.

Megla je vzvalovila. Nova postava se je pojavila v njej.

Glossin je videl dvoje oči, ki so ga mirno gledale ter se mu zdele tako znane, spominjajoč ga na pretekle čase.

Megla je zopet vzvalovila ter oblikovala poteze okrog samotnih oči. Visoko čelo, gosto brado.

Tako je izgledal Gerhard Bursfeld pred 30. leti. Razločevala se je že vsa njegova postava, v svetli tropični obleki, kakoršna je nosil tedaj v Mezopotamiji. Skušal se je prikazni odtegniti. Mislil je, da bo vse izginilo, če odpre oči.

Z najhujšo muko je skušal dvigniti trepalnice in zdelo se mu je, da je uspelo. Motno je dobil vtis prostora, stebriča in oken. Prikazen Gerharda Bursfelda pa ni izginila. Postala je še jasnejša in oprema prostora je kakor zastrta tvorila njeno ozadje.

Naenkrat druga postava poleg prve. Iste poteze, ista brada, iste oči — vprašujoče in obtožujoče.

Silvester Bursfeld, kakoršnega je dr. Glossin videl tedaj, ko se je R. F. c. 2. raztopil v ognju žarilca.

Postava sina poleg očeta. Sinova postava je bila še jasnejša. Oče, kakor stara že obledela slika, sin pa v živih barvah življenja. Tako sta stali postavi tesno združeni pred njim.

Glossin je čutil, kako mu uhaja življenje. Ni se trudil, da bi ga zadržal. Ravno nasprotno, želel si je proč od mučnih slik in spominov v kraj pozabljenja in pokoja.

Postavi ali prikazni sta pa ostali. Pridružila se je še tretja. Rujava postava

Indijca. V temnem obrazu so žarele velike oči, silno učinkujoč na um.

Bilo je, kakor da Atma, Indijec občuti vse Glossinove misli, kakor da se je strnilo dvoje možgan.

Močnejše je postalo hrepenenje umirajočega po miru.

»Nirvano iščeš. Daleč si od nje.«

Razločno so padle te besede in vendar je dr. Glossin imel vtis: »Ura je prišla.«

Atma je glasno izrekel te besede. Zastala kri je zopet tekla in z rdečim tokom je uhajalo življenje. Vzdihi in zadnji drhljaj. Glossin je odšel v temen svet, odkoder ni vrnitve.

...

Solnce je zašlo in sence mraka so se razgrinjale po cestah in hišah Düsseldorfa. V starem udobnem naslonjaču ob oknu je sedel stari Termölen z dolgo pipo v ustih. Polagoma je spuščal zaokrožene jblačke dima v zrak. Gospa Luisa je pa hodila po sobi ter urejevala to in ono.

Jana Bursfeldova je sedela na klopi ob veliki peči.

Dalje prihodnjič.

Zastopnika za Maribor
in okolico išče zavarovalica. Ponudbe pod »Zavarovalnica« na upravo lista. 883

Kovčke za potovanje
vseh vrst, vseh velikosti od najmanjšega do največjega nudi po najnižjih cenah Ivan Kravos, Aleksandrova 13. 863

V najem

oddam veliko skladišče event. delavnico v centru mesta. Vprašati: Wai-gant, trgovina s premogom Maribor, Frančiškanska 11

PAVEL NEDOG

čisti kemično

in barva vsakovrstne obleke, tkanine in žalne obleke v **24. urah** najlepše in najcenejše. 532

MARIBOR

Gospodsk. ulica 33
Razlagova ulica 22

Dobra kolesa

se izposojujejo samo pri tvrdki Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14

Uslužbenski davek

s komentarjem fin. svetnika J. Mosetizh-a se dobi v knjarni

Tiskovne zadruge
Maribor, Aleksandrova c. 13

Cena izvoda je 18 Din

Še vedno

je vse **modne predmete za gospode** ako se reflektira na dobro in lepo blago mogoče kupiti edino pri

Josipu Karničnik, ki se nahaja sedaj na Glavnem trgu 11

Posebno velika izbira modernih samoveznic, ovratnikov in srajc, klobukov in čepic, nogavic in čevljev **za dame in gospode.** V.

Najboljše su'no za plašče

in spomladanske obleke, volneni rips, kasha in druge novosti za ženske obleke, perilo, ovratnike, samoveznice, nogavice i. t. d. kupite najceneje pri tvrdki

I. N. ŠOŠTARIC. Maribor,
Aleksandrova cesta šte. 13

IZŠEL JE ALBUM SLOVENSKIH KNJIŽEVNIKOV

Knjiga, ki je razkošno opremljena stane do 5. maja broširana 130 Din, vezana 160 Din, poštnina 10 Din več. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadruge, Maribor
Aleksandrova cesta šte. 13